

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. DIONYSII || CARTHVSIANI, DE || DOCTRINA ET REGV-||lis
vitae Christianæ**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, 1577

VD16 D 1959

De eade[m] materia ex Eua[n]gelio 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60177)

H. DE VITA CHRISTIAN. 43

nomine Domini nostri Iesu Christi agite, gratias agentes Deo patri per ipsum. Ad hunc saluberrimum finem, videlicet Dei honorem & gloriã propriamque salutem, quę est eterna fructiva ac beatifica visio Dei, debet quilibet Christianus ad minus semel in die, præsertim in diei exordio, totam suam conversationem actualiter ordinare. Estque valde conueniens, vt omni die agat hoc sæpè. Verùm cogitationes, locutiones & actiones culpabiles, omissiones quoque bonorum, non sunt ordinabiles ad hunc finem.

De eadem materia ex Euangelio, Articul. V.

Enit Ioannes Baptista prædicans in deserto Iudeæ, dicens: Pœnitentiam agite: appropinquauit enim regnum cœlorum. Hoc idem fuit exordium prædicationis Christi. Apud Marcum quoque narratur: Venit IESVS in Galilæam, prædicans Euangelium Regni Dei, & dicens: Quoniam impletum est tempus, & appropinquauit regnum Dei: Pœnitimini, & credite Euangelio. Denique ratio-

Matt. 3.

Marci. 1.

ratio-

*Iaco. 3.**Prover. 24.**Beatitudines
8. qualiter ad
omnem per-
tineant fide-
lem.**Matth. 5.*

rationabiliter ita exorsi sunt prædica-
re tam CHRISTVS, quàm gloriosus
eius præcursor. In multis enim offen-
dimus omnes, & quotidie frequenter
peccamus, præsertim cùm & teste scri-
ptura, iustus septies cadat, id est, val-
de sæpè quolibet die, saltem in venia-
libus. Principium ergo bonorum, est
pœnitentia malorum. Primò itaque
ad omnem pertinet Christianū, pro-
priam vitam quotidie examinare,
quotidiana peccata desistere, saltem igneis
lachrymis cordis, etsi non aqueis
lachymis corporis. Insuper docuit o-
cto beatitudines viæ, quæ sunt merito-
rij actus virtutum, quibus actibus cor-
respondet ac redditur proportionata
merces, æternaque salus in coelis: quæ
beatitudines secundum vnam exposi-
tionem ad omnem spectant fidelem.
Itaque quilibet tenetur eas implere
atque habere tempore suo, vt cùm di-
citur: Beati pauperes spiritu, id est, hu-
miles. Et constat, quòd ad humilita-
tem & veram suiipsius humiliatio-
nem vnusquisque tenetur. Secunda
II. beatitudo tangitur in his verbis: Beati-
mites. Nec dubium quin ad māsuetu-
dinem & iræ per vitium refranatio-
nem.

DE VITA CHRISTIAN. 45

nem quilibet obligetur, præsertim cū
dicat saluator: Discite à me, quia mitis *Matth. 11.*
sum & humilis corde. Tertia beatitu- *III.*
do est: Beati qui lugent, sua videlicet
aut proximorum peccata, & ex domi-
nicæ passionis compalsione, ac deside-
rio regni cœlestis & interni profectus,
siue ex alijs rationabilibus causis:
quod totum ad omnem spectat Chri-
sti fidelem tempore opportuno, cū *Gregor.*
& teste Grego. indignus sit regno cœ- *Matth. 22.*
lorum, qui illud quotidie non petit cū
lachrymis, & vnusquisque teneatur
proximum diligere, sicut seipsum, sic-
que de malo illius dolere tanquam *III.*
de proprio. Quarta est: Beati qui esu-
riunt & sitiunt iustitiam. Ad quam
omnes tenentur, cū iustitia sit præ-
clarissima virtus, quam feruidè cupe-
re ac sitire debemus, imò ad minus
plus quàm tēporalia vniuersa. Quinta *V.*
est: Beati misericordes: ad quam vni- *Ambrosius.*
uersi adstricti sunt, cū iuxta Ambro-
sium, summa Christianæ religionis in-
pietate & miseriaordia maximè con-
sistat. Sexta est: Beati mundo corde. *VI.*
Porro ad munditiam cordis, quantum
ad immunitatem ab omni labe peccati
mortalis, cūcti sunt obligati. Septima *VII.*
est:

est:

est: Beati pacifici. Nec dubium quin omnes teneantur pacem spiritalem & mentis quietem habere in Deo tanquam in summo finali contentatiuoque bono, & quantum in ipsis est, pacem atque concordiam habere in bonis cum proximis, turbatos quoque & dissentientes pacificare pro posse, exigentibus causa, loco & tempore. Octava: **VIII.** Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Tenetur autem unusquisque potius persecutionem, damna, opprobria, imo & mortem sufferre, quam iustitiam, veritatem & fidem relinquere. Idcirco ad hanc beatitudinem, quae ceteris difficilior laboriosiorque videtur. Christus consequenter hortatur: Beati, inquit, estis cum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint &c. Gaudete in illa die. & exultate: quoniam merces vestra copiosa est in caelis. Consequenter ad vitam exemplarem monet salvator, dicendo: Sic luceat lux vestra coram hominibus, &c. Ad quam exemplaritatem, ut patuit, omnes tenentur. Propter quod asserit Augustinus: Deo debes conscientiae puritatem, proximo bonum exemplum ad bonae famae odorem. Insuper, docet, qualiter debe-

Matth. 5.

August.

DE VITA CHRISTIAN. 47

debeamus orare, ieiunare & eleemo- *Matth. 6.*
 synam dare synceriter ac deuotè, om-
 ni simulatione, vanitate & appetitu
 laudis humanæ, exclusis. Et ad hæc oēs *Matth. 5.*
 tenentur fideles. Dicit quoque eū esse
 dignum gehenna, qui ex aspernatio-
 ne & tumore superbiæ, seu irrationa-
 bili causa proximum suum nominat
 stultum. Quo constat, quàm arcta sit
 via salutis, dum pro vnus verbi pro-
 latione infligitur æterna damnatio.
 Vnde etiam innotescit, quod periculosa
 ac pessima sit cōsuetudo multorū, qui
 passim tāquā faciliter alios vocant &
 iudicant stultos, nō attendentes quòd
 ipsimet hoc agendo, multo stolidiores *Ibidem.*
 sint illis. Ampliùs docet saluator non
 esse iurandum omnino: quod tamēn
 consilium est, quia ex rationabili cau-
 sa licet interdum iurare. Verum qui
 passim & sine ratione irreuerenterq;
 iurāt, peccant mortaliter, agendo con-
 tra illud præceptum, Exodi 20. Non
 assumes nomē Domini Dei tui in va- *Matth. 5.*
 num. Insuper iubet: Diligite inimicos
 vestros, benefacite his qui oderūt vos,
 & orate pro persecutibus & calum-
 niantibus vos. Personas equidē oportet
 diligere atq; orate tempore oppor-
 tuno,

Matth. 6.

tuno, vt verè pœniteant ac saluentur: Vitia verò sunt odienda. Præterea auaritiã & immoderatam de temporalibus sollicitudinem reprobât, vt cõfidamus in patre cœlesti & in paterna prouidentia eius, vt dictum est suprâ.

Matth 7.

Prohibet item temeraria iudicia, & damnationes proximorum iniustas & indiscretas: Nolite, inquit, iudicare. Conformiter reprobât eos, qui acuti sunt ad considerandum & reprehendendum proximorum defectus, proprios autem excessus quamuis maiores non corrigunt. Ideo docet, vt ad correptionem fraternam ordinatè procedamus, imprimis emendando nos ipsos, vt simus condigni arguere alios. Nempe qui in eisdem aut maioribus culpis est, indignus est corripere alios. hinc enim ait: Quid vides festucã in oculo fratris tui, trabem autem in oculo tuo non vides? Deinde copiose hortatur, animat & persuadet, vt cum omni fiducia atque instantia Dominum exoremus, cum & pater carnalis filijs suis præstet bona eis vtilia, quæ petunt ab ipso. Quibus verbis subiungit iuris naturalis præceptum, ad quod omnes tenentur: Omnia, di-

Ibidem.

cens,

H. DE VITA CHRISTIAN. 49

cens, quæcunque vultis vt faciant vo-
bis homines, ita & vos facite illis. In
quo præcepto fundantur præcepta de-
calogi secundæ tabulæ, præsertim af-
firmatiua. Aliud verò præceptum iuris
naturalis negatiuum, quod tamen ex
prædicto elicitur, habetur in Tobia,
vbi legitur: Quod ab alio oderis tibi
fieri, vide ne aliquando alij facias.
Quorū vtrunq; intelligendū est de ra-
tionabili velle ac nolle. Et quoniam
istud difficile est in omnibus adimple-
re, subiungit præcipitq; saluator. In-
trate per angustam portam. Hæc porta
& arcta via, est vita pænitentialis, cō-
uersatio virtuosa, obseruantia præce-
ptorum in omnibus. Medium autem
in omnibus obseruare, & seipsum sic
frangere, carnem domare, & mentem
Deo semper subiectā & vnitā tenere,
difficile arduumq; censetur: Deinceps
ad humilitatē & reformationē inter-
nam nos obligans: Nisi, inquit, cōuer-
si fueritis, & efficiamini sicut paruuli,
non intrabitis in regnū cælorū. Vbi
multūm seriosè profequitur, quàm e-
norme, periculosum, vitandum, atq;
damnabile sit scandalizare aut asper-
nari pusillos. Docet quoq; ac præcipit

Tob. 4.

Matth. 4.

Porta angu-
sta ad vitam
ducens que,

Matth. 18.

modum fraternæ correptionis, dicendo: Si peccauerit in te frater tuus, &c. Quod præceptum paucissimi veraciter ac debitè implent. Ad quod tamen omnes tenentur, secundum quod correptio illa est actus charitatis. In quantum verò est actus iustitiæ, pertinet specialiter ad prælatos ac præsidentes. Multa demum & his consimilia, iussa in Euangelio tradit, videlicet vt iniuriantibus ignoscamus, & offensis à nobis satisfaciamus, veniam postulâtes, nec persecutores inordinatè sic timeamus, vt timore eorum à fide, veritate, & æquitate vllatenùs recedamus, imò pro Deo, fide, iustitia mori simus parati: nec parentes, nec aliquid Deo præferre cõsentiamus, ipsumq; Christum cruciformiter imitemur, carnem nostram cum vitijs & concupiscētijs crucifigendo, nobisq; ipsis salubrem violentiam inferendo, propriam voluntatem frangēdo cum omni sua animositate atque duritia: imò quotidie imprimis quæramus regnum cœlorum, æternam beatitudinem ardentè, non tamen propter se finaliter appetendo; atque iustitiam eius, id est, opera virtuosa & iusta, ac spiritualia gratiarum charis-

Ibidem.

*Matth. 5.
Matth. 19.*

*Matth. 10,
Lucæ 10.*

Lucæ 12,

DE VITA CHRISTIAN. 51

charismata, per quæ ad cœleste pertingitur regnum, Ex quibus cōstat, quam virtuosam, exemplarem, timoratam, charitatiuamq; vitam ducere omnes teneantur Christifideles. Hoc quippe Dominus Iesus Christus protestatus est, priuam ac principalissimum esse mandatum, vt diligant Deum toto *Matth. 2* corde, tota mente, totaq; anima & viribus totis, proximos quoque spiritali amore, sicut se ipsos. Hoc item necessarium esse edocuit, vt in cunctis, quæ agimus, oculus noster sit simplex, id est, intentio recta, sic vt ad finem salu *Matth. 6.* brem per media conuenientia ac proportionata tendamus, Ad ista insuper comprobanda possent ex epistolis beatorum Apostolorum Iacobi ac Ioannis plura induci, quorum iam sententia competenter est tacta, quæ & infra suis poterunt locis commemorari.

*Quam virtuosam ac splendida merito
esset militantis Ecclesie vita-*
Artic. VI.

Cias quomodo te oporteat *1. Tim. 3.*
cōuersari in domo Dei, quæ
est ecclesia Dei viui, colūna
& fir-